

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 11. Vol. 17., 15. listopadu-November 15th, 1983.

Pretoria News

Americký orel přistihl kubánského hada při činu ...

Toronto's 150th Anniversary

March 6th, 1984 marks the 150th anniversary of the incorporation of the City of Toronto. Mr. David Garrick /picture on right/ was given the task to co-ordinate variety of activities with the assistance of a special board. It is hoped that many activities will be community-based. For info. call: 947-1984. In this connection a beautiful book was published recently, entitled "Toronto in Art". In it we found the following poem written by J.R.C. Čermák, who came to the City as a Czech refugee in 1950:

"Toronto in Art" will be given to all official visitors in 1984.

Most change comes hard. It was so easy when you were white and had one God, a mighty queen in mighty England ruling the waves, ruling the world.

That age is gone and in my time I saw the canvas of your streets painted with colours of all the earth. We came to you from many lands and learned to live in peace. No, not in love, not in love. But peace, too, is a thing of value...

1834-1984

Dne 15. listopadu 1945 přijal prezident dr. E. Beneš na pražském Hradě delegaci čs. vysokoškoláků.

Canadian conference calls for war of words

THE ANTI-BOLSHEVİK Bloc of Nations, a prestigious coalition of representatives of captive nations, recently held a seminar at Queen's Park, home of the Ontario Legislature.

Yuri Shymko, MPP (PC High-Park Swansea) hosted the event, at which two recent candidates for the leadership of the Progressive Conservative Party spoke. Michael Wilson and John Gamble both called for a much stronger stand against Soviet incursions worldwide. Wilson, Minister for International Trade in the short-lived Clark government, called for Canada to take a much more positive role in NATO, while Gamble called for the immediate cancellation of all credit to the Soviet Union.

Another featured speaker was Lieutenant Colonel Albert T. Koen (USAF). Colonel Koen served as a fighter pilot in both World War II and the Korean war. During the war, he was also a staff officer in Fifth Air Force Headquarters, Nagoya, Japan. Since retirement from military service in 1961 he has been active in numerous conservative organizations and is an executive member

of the United States Council for World Freedom.

Col. Koen analysed Moscow's tactics, concluding that Russians continue to make successful gains only because they have mastered the art of propaganda. "What passes understanding" he said, "is that this weapon is the one the West has used the least, yet it is by far the weapon with the greatest potential for achieving the total eradication of communism.... Consider: here in Canada and the US people live in freedom, with access to news from all quarters (liberal and conservative); yet the communists have demonstrated that they can turn out thousands of protestors."

If that can be accomplished in free countries, what is the potential for creating unrest in countries where the people are squirming under the tyrant's heel? The restiveness, dissatisfaction are already there. With a little fanning, the spark could become a fire that would consume communism like a dead tree."

Adapted from the Ukrainian Echo

Dr. Rudolf Václavík

V Londýně zemřel 6. října — tři dny před pětadesátými narozeninami — dr. Rudolf Václavík, exilový pracovník nad jiné činný a zasluhožlý. Narodil se v Podkrkonoší, v Nové Vsi u Jilemnice. Po studiu práv začal životní dráhu jako vyšší poštovní úředník, ale později se usadil jako advokát v Košicích, odkud v roce 1939 přenesl svou praxi do Kladna. Byl činovníkem čs. strany národně-socialistické a jako demokrat se smyslem pro právo a spravedlnost ostře se střetával s komunisty. V

únoru 1948 musel utéci před zatčením. V západním Německu a v Itálii se zapojil v IRO do péče o čs. uprchlíky. Před třiceti lety se odstěhoval do Anglie. Hned začal pracovat v Radě svobodného Československa, v Poradním sboru pro západní Evropu jako referent pro politické otázky, byl činný i v čs. společnosti pro vědy a umění, v čs. obci legionářské, v Sokole. Protože byl právník, byl pověřován náročnějšími a odpovědnými úkoly, jímž oddaně věnoval všechnu svou energii. Měl velký podíl na získání, zhodnocení a prezentaci materiálu o perzekuci v Československu, jak byla předložena na mezinárodní konferenci v Madridu.

DVK

Skaut-Eskaut

Prof. Kratochvíl: Ethologie 39 - 1981

Nositel Řádu Kanady a vědec světového formátu, prof. Vladimír Kratochvíl z Vancouveru, B.C., upozornil ve svém projevu během Kongresu čs. sdružení v Kanadě koncem května v Torontě na žalostný stav ochrany ovzduší a přírody v dnešním Československu. Nejhuř na tom jsou podle prof. Kratochvíle - Krušné hory, Krkonoše, Jizerské hory a Jeseníky. Je to o to smutnější, že tradičně naši ochránci přírody a divoké země - naši myslivci - byli známi, že se řídili výše zmíněným Dykovým přikázáním.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

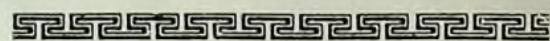
Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 10:00
zámorí loď ... \$ 12:00
zámorí letecky ... \$ 15:00

LIDÉ MEZI NÁMI

Jak jsme se zmínili v posledním čísle, přednášel v Torontě k výročí 28. X. 1918 o Ant. Švehlovi známý krajan-
ský pracovník z Clevelandu, Ohio, p.
Martin Hrabík - na obrázku vlevo. Byl
překvapen, když mezi posluchači našel
svého bratrance p. J. Šmajzla-Foresta.
Naš reportér je pohotově zvěčnil..

ZPRÁVY Z KANADY

Pete Wong byl zvolen starostou města
Sudbury. Je čínského původu a povolá-
ním inženýr. -- Sympatická Kristina Po-
tapczyk /vyslov: poe-Top-Chick/ je spo-
jovací úřednicí mezi prov. ministryní
občanství a kultury a sdělovacími pro-
středky. -- Komentátor P. Worthington se
v článku o nové knize "Paris in the
Third Reich" a plánovaném procesu pro-
ti býv. šéfovi Gestapa v Lyon zmiňuje,
že lze očekávat senační odhalení o u-
dálostech, ke kterým došlo ve Francii
za nac. okupace. -- Montréal má 604.000
obyvatel jiného než anglického a franc.
původu. Anglo-sasů je jen 318.000. --
E. Margolis napsal v článku "KGB kil-
lers" v "Sunu", že nejméně 10 vysokých
sov. důstojníků bylo popraveno za to, že
během posledních 18ti měsíců nedokáza-
li zničit ani jedno americké výzvědné letadlo nad sovětským územím na Dálném
východě. -- Pokud se někdo skrýval v Kanadě jako ilegální přistěhovalec po 5
let, může beztrestně žádat o stálý pobyt, pokud nebyl v té době trestán a pod-
Prov. ministerstvo občanství a kultury udělilo Black Creek Pioneer Village té-
měř 2 mil. dolarů na stavbu návštěvního centra. Hon. S. Fish "obrátila půdu" k
základům centra - párem volů. -- Can. Coalition For Peace through Strength, P.O.
Box 5457, Station "A", Toronto, Ont. M5W 1N7, sponzorovala zdařilou demonstraci
pro USA a rakety Cruise 22. 10. Z našich se účastnil ing. O. Havelka
s paní, R. Hanzlík s paní a další. -- Na dotaz nám ústředí kan. pokr. kon-
servativní strany /M. Lamoureux/ sdělilo, že Míla Mulroney-ová je
srbského původu, její rodiče - Dimitri a Bogdanka/Boba/ Pivnicki - ži-
jí v Montréálu. Míla se narodila 13. 7. 1953 a přistěhovala se do Ka-
nady v roce 1958, když jí bylo 5 let. Její manžel má velkou naději,
že se stane příštím min. předsedou Kanady. -- Wm. Stevenson napsal do
"Sunu", že "Intrepid's not a myth", krajan A. Vyhňák z Willowdale v
dopise redakci "Staru" argumentuje, že ano. -- Nedávného sjezdu let.
veteránů v Torontě se účastnilo na 1.000 býv. spojeneckých letců.
Hlavním řečníkem byl W/C Jan Gellner, DFC. Mezi hosty byl také M. Pe-
trů. -- Demonstrace pro USA se koná před US konzulátem 26. 11. v 1 hod.
odp. -- Mississauga staví novou nemocnici - Credit Valley Hospital. Bude
stát 80 mil. dol. -- Torontský denník "Sun" citoval část článku J. Čer-
máka v "KL" z června o banketu ČSNS v Torontě. -- Letošní vydání "Ca-
nadian Who's Who", které sestavila tor. univerzita, obsahuje životopi-
sy 32 osob českého nebo slovenského původu, od T. Bati po prof. J. Zema-
na ve Wolfville, NS. -- Mississauga oslaví v r. 84 10. výročí založení.
Má dnes asi 320.000 obyvatel. -- Amnesty International získala podpo-
ru kanadských odborových svazů. Další podrobnosti: Eunice Harker, Ste.
204, 294 Albert St., Ottawa, Ont. K1P 6E6, tel. /613/ 563-1891. Věnují
pozornost také vězněným dissidentům v ČSSR. -- Čtenáři nás upozornili
na znamenitý článek B. Amiel-ové "Danger in
the Chains of Freedom". Dotýká se práva na
majetek, který není v kan. ústavě. -- Vedoucím
úřadu UNHCR v Ottawě je p. I. H. Brown. Adresa:
Suite 401, 280 Albert St., Ottawa, Ont. K1P
5G8, tel. /613/ 232-8691. -- Ont. Multicultural
Council oslavil 10. výročí založení.

V lékárně

"Chtěl bych lahvičku elixíru pro vzrůst vlasů."
"Přeje si pán malou nebo velkou lahvičku?"
"Stačí mi malá, chci mít pouze krátké vlasy."

ČESKOSLOVENSKÝ LEV

provedený ve 14K zlatě

Jako přívěšek k náramku, medailon,
jehlice do kravaty nebo do klopky.

Velikost 1 (ilustrovaná) — \$120 a daň
Velikost 2 (menší) — \$49 a daň

Veškeré opravy, předělávky,
odhady zlatých a stříbrných šperků

J. M. KLEIN - ZLATNÍK

5 Shuter St., Toronto
(vedle MASSEY HALL) 862-0807
zasíláme na dobírku

OSOBNĚ

Koncem t. m. bude
v Ottawě, Torontě
a Montréálu na
krátké návštěvě
významný meziná-
rodní diplomat
původem z Česko-
slovenska, Oldřich
HASELMAN. Je šé-
fem oddělení pro
americký konti-
nent v centrále
UNHCR-United Na-
tions High Commissioner for Refugees,
v Ženevě. Před tím působil jako ve-
doucí úřadu UNHCR v Athénách. Je to
poúnorový exulant, který přijal fran-
couzské občanství, žije se svou paní
francouzského původu ve Francii a do-
pracoval se tak významného postavení
svou pílí a ochotou pomáhat svým spo-
lubičnými. Vítáme ho v našem středu!

IN MEMORIAM

Před časem jsme se
zmínili, že letos
na jaře zemřela v
Torontě paní Ančer-
lová, manželka zná-
mého dirigenta. Mar-
ně jsme sháněli je-
jí fotografii. Teprve nedávno nám by-
la zapůjčena. Na obrázku vlevo je paní
Šnáblová, která zemřela v Montréálu
před několika lety. Vpravo je paní An-
čerlová. Dirigent Ančerl zemřel 1973.

Český rozhlas v Sydney: zleva-Vlasta Vlaž-
ná, Jana Reichová a Vladimír Špaček.

Trochu historie

Nejspíš na letišti v Chocni, někdy v létě r. 1945:
zleva-konstruktor letadel ing. Ondřej Němec, zku-
šební pilot Jan Anderle, neznámý a vpředu stojící
Jiří Němec, syn Ondřeje. Všichni u letadla AERO
45, které ing. Němec a ing. Vlk vyrobili za války
tajně. Krátký čas později ing. O. Němec v Chocni
tragicky zahynul. Jan Anderle zemřel ve Francii
13. prosince 1982. Mladý Jiří se stal lékařem-oč-
ním specialistou a žije ve Woodstock, Ont. Několik
letadel AERO 45 stále po světě létá. Jsou důkazem
vyspělosti čs. letecké techniky před téměř 40ti
lety..

Pražské uzenářství

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Majitel: J. Pichlík
Tel.: 364-1787

kultura

THE GRAND
THEATRE COMPANY

LONDON, ONT.

THE CLUB

Zleva: Carole Shelley (Algy), Martha Henry (Freddie)

Dnes už snad každý, kdo má rád divadlo, ví, že ve Stratfordu, Ont., je každoročně letní divadelní festival ve znamení W. Shakespeara. Méně je však doposud známo, že pár kilometrů dále - po silnici 401 - je v London, Ont. rovněž veliká divadelní atrakce The Grand Theatre Company, repertoární ensemble, který letos pod vedením Robin Phillipse zahájil jakýsi zimní festival. K jeho uskutečnění přispěla federální vláda obnosem 400.000 dolarů jako podporu pro kulturní iniciativu. Provinční Ministry of Citizenship and Culture dalo stejný obnos na přestavbu starého divadla, postaveného v roce 1901. Včetně nadací z privátních pramenů bylo možno za cenu 1.2 milion dolarů postavit úplně moderní divadlo, se všemi vymoženostmi, od zákulisí a podzemí až do dokonalého systému osvětlovacího. Je to dnes divadlo repertoární, kde od 20. září až do 5. května 84 se vystřídají hry světových autorů pod uměleckým vedením Robin Phillipse. Bohužel, nebylo nám možno zajet na slavnostní otevření první etapy tohoto Festivalu. Druhá část byla otevřena hudební veselohrou "The Club", která už předtím úspěšně prošla velikými divadly v Americe i v Evropě. Všechny mužské role jsou hrány ženami. Jako ukázkou Vám přinášíme obrázek Carole Shelley a Marty Henry ve dvou stěžejních rolích. Pro naše krajské publikum je tato hudební komedie snad příliš sofistikovaná, hlavně proto, že my nejsme dobře obeznámeni s kluby a anglickými "lordy", ale přesto jsme se výborně pobavili.

Běla.

ZAJÍMAVÁ KNIHA

JAK SE PLAŠÍ SMRT od A. Liška.

Jak zachytit život našich

letců v Královském letectvu, pocity mladých lidí a jejich duševní stav, kdy ve většině případů - po vzrušujícím odchodu z domova a po výcviku pro bojovou činnost v bombardovacích a stíhacích perutích - vedly dramatické bojové akce a nálety k očekávané ztrátě kamarádů anebo k vlastní destrukci? Z dokumentárního zpracování bude stkána osnova historická. Jiná pojetí otevrou hlubší pohled do válečných kataklismů, na ničení životů jednotlivců, skupin a všeho, co zasáhly pumy bombardérů a střely messerschmittů a spitfirů.

Autor Liška pochází od Plzně. Z Polska se dostal přes Sovětský svaz do Francie. Do Anglie přišel, když o ni začala letecká bitva. Po přeškolení na letoun Hurricane byl přidělen k britské 1. peruti a odtud k čs. 312. stíhací peruti. Po zranění byl delší dobu v nemocnici, kde zapsal svoje zážitky. Později je zpracoval, aby mohly vyjít knižně. Kniha vyšla v Edici Naše vojsko v značném nákladu a během června 1983 byla v Československu vyprodána - vzdor ideologickému Doslovu docenta RSDr. Zdeňka Šmodlase. Doslov byl úlitbou autoritám, aby kniha o 449 stranách mohla vyjít v šedesáti tisících výtiscích a v pěkné úpravě.

Liška podává zážitky neosobně, románově. Podle soudu spoluletců, včetně oněch v exilu, podal věrný obraz prostředí u 312. perutě. Dokládá odvahu a obětavost, jak se vyvinula v bojích s luftwaffe, z nichž se většina kamarádů nevracela. Věk letců a mladé ženy v dohledu v uniformách WAAF / příslušnice ženského sboru pomocných služeb letectva / vyvolávaly vzruchy, jež oživují četbu. V retrospektivách ožijí občas vzpomínky na odchod a na lásky zanechané doma. Nostalgické pohledy zpět a realistické úvahy o nejistotě návratu z akcí na základnu mohly být pevnější dějově skloubeny, aby netříštily souvislost četby a plynulost romantického podání, o než autorovi šlo. Uvážíme-li, že Liška byl spíše letec nežli romanopisec, musíme ocenit jeho snahu osvěžit čtenáře zmíněnými odbočkami. Autor popisuje působivě vnější složku leteckého dramatu bez vyhraněného vstupu do jeho lidské hloubky a bez vnitřního románového prožitku. - Liška neheroizuje, nenadsazuje a připouští strach ze smrti, jež vedl letce často k zastrašování smrti, k jejímu plašení předstíraným veselím u sklenky v baru u Červeného srdce nebo do měkkého náručí wafek; některé také k psychiatrovi. - Bývalým letcům perutě připomene beznohý Brighton legendárního letce Badera, Drha je Alois Vašátko a Bor Liška sám. Petr Zábran byl inspirován Mirkem Liškutínem a pozdější Liškutínova britská manželka Daphne Osgood připomíná Zábranovu lásku k Doreen Cliffordové. - V Praze vyšla Liškova knižka Jak se plaší smrt měla by být českým exilovým nakladatelstvím připomínkou, aby vydala znamenitý Liškutínův autobiografický rukopis Daleké obzory anebo aspoň jejich zkrácenou verzi Bouřlivá oblaka, ličící dokumentárně osudy Miroslava A. Liškutína, DFC, AFC, a jeho 312. stíhací perutě. Liškutín je z Brněnska, vstoupil do RAF za Bitvy o Anglii a účastnil se bitvy o Dieppe a inváze do Evropy. Po celou dobu své kariéry byl nekompromisní demokrat. Daleké obzory jsou českým zněním anglického originálu The Distant Horizons, jenž byl aprobován sekci RAF britského Ministry of Defence. Rukopis zkráceného anglického znění má titul Stormy Skies. Liškutín překročil hranice v červnu 1948, aby ušel zatčení a shledal se v Anglii s manželkou, která tam odletěla s dvěma chlapci z Československa krátce před tím. Liškutín byl přijat zpět do RAF a v roce 1956 získal titul Squadron Leader. V Královském letectvu sloužil do svého penzionování v roce 1962. - Pro mou recenzi mi napsal, že RAF Redhill, tj. Liškův Whitehall byl také operační základnou. Dále precizoval, že jeden z Liškových spitfirů byl vytažen z pobřežních vod u Cariganu ve Walesu, aby byl umístěn v tamním muzeu vojenského létání, a že druhý Liškův spitfire leží na mořském dně nedaleko Exmouth, Devon.

Dr. Miloš Vitek, Montreál.

Národní divadlo

V Československu se prý v těchto dnech nemluví o ničem jiném, než o znovuootevření Zlaté kapličky - našeho Národního divadla v Praze. Má se tak stát 18. listopadu t.r. V tisku se už delší dobu psalo o tom, proč byla rekonstrukce historické Zitkovy budovy na rohu Smetanova nábřeží a Národní třídy nutná. Proč bylo nutné zavřít divadlo už 2. dubna 1977, kdy se závěrečným představením Jiráskovy Lucerny rozloučili herci na 7 let s první scénou republiky. Pokud se týče průčelí, odborníci měli na mysli maximální ochranu kamene na další léta - šlo tedy o konzervaci. Vnější část budovy byla omyta tlakovou vodou s malým množstvím speciálního saponátu s přísadou čpavku za použití měkkých kartáčů. Pak se přikročilo k opravě říms, balustrád, mardel, sloupků, soch atd. Po této velké práci vypadá průčelí - na první pohled - stejné, jako bylo dříve. Vnitřek budovy je však k nepoznání, zvláště jeviště. Úpravu vnitřku navrhli Z. Vávra a F. Flašar. Provedl kolektiv architektů a inženýrů za vedení M. Řepy z Pardubic, za pomoci Pozemních staveb z Č. Budějovic. Důraz byl na moderní jevištní zařízení, elektroakustiku, scénické osvětlení, vytápění atd. Také Hynaisova opona byla pečlivě restaurována. Projektantem interiéru byl V. Gleich. Nejpozoruhodnější změny jsou viditelné v bezprostředním okolí Národního: nově byla postavena velká společenská budova s průčelím do Národní třídy, v které je sál pro koncerty komorní hudby, výstavní sál a dva foyery; za ní v čele malého náměstí tzv. klubová a stravovací budova; třetí nová stavba na rohu Ostrovní a Divadelní ulice je určena provozu zde je řada zkušebních sálů, z nichž hlavní umožní zkoušky celého představení jako na jevišti - navíc zde je ředitelství a administrativa. Postup staveb a úprav byl načasován tak, aby k slavnostnímu znovuootevření došlo v den 100. "narozenin" ND. Tři měsíce před tímto datem našli inspektoři asi 90 závad a nazbývalo než nasadit dobrovolné brigády občanů, prý ze všech krajů republiky. Vláda vyhlásila Rok českého divadla, protože i Tylovo divadlo oslavilo své 200. narozeniny. MJ

Autor A. Liška.

Zlatá kaplička 1883-1983.

Pojištění je věc důvěry

Přes 30 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou

SUN LIFE
OF CANADAVLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative

Tel 232-1620

56 Aberfoyle Cr. Suite 400
/Proti Islington Subway Station.Toronto, Ont.
M8X 2W4

JEDEN ZE STATEČNÝCH

Dne 21. listopadu tomu bude rok, co v Anglii zemřel jeden z hrdinů 2. světové války, rotmistr čs. armády Jiří Šnábl - Scott, 72. Při pohřbu žehem shromáždili se v obřadní síni mnozí jeho přátelé, z řad našich krajanů i z řad anglických. Jménem všech se se zesnulým rozloučil předseda Čs. Obce legionářské, mjr. gšt. M. Kašpar, jeho bývalý velitel. Tento projev jsme si vypůjčili od krajana F. Šnábla z Montreálu, bratra Jiřího. Přinášíme jej v plném znění, protože jde upraveně o historický dokument, který vzdává hold mužů vynikajících kvalit..

"Milý Jiří,

když jsme počátkem listopadu /1982-pozn. red./ vzpomínali na padlé z generace našich otců v letech 1914-18 a bratry z našeho vlastního pokolení v druhé světové válce, nenadali jsme se, že se do našeho vzpomínání v tomto smutném měsíci zařadí i Ty. Bratři, kteří Tě viděli hrdě nésti československý prapor a pochodovat s nimi v jednom šiku při naší slavnosti v Leamingtonu, budou tím více překvapení smutnou zprávou o Tvém náhlém a předčasném odchodu. Byli jsme šťastni, že jsi se v tak zdánlivě dobrém zdravotním stavu vrátil do našich řad, abys uctil památku Tvých kamarádů Gabčíka a Kubiše, od téže rotty prvního praporu. Chtěl si je kdysi dobrovolně následovat, odchodem do zvláštního kursu ve skotských horách a snad i dále, kdybys byl neutrpěl těžké zranění při seskoku padákem, zranění, z něhož jsi se léčil jeden rok v manchesterské nemocnici. Jako příslušník ročníku 1910 a rodák z Královských Vinohrad v Praze, jsi si odsloužil mírovou službu u pplk. 28. Tyrše a Fügnera, pluku Pražských dětí a byl jsi připraven s tímto slavným plukem jít na hranice po mobilisaci v září 1938... Když Němci v březnu 1939 okupovali Prahu a ubohé torso naší vlasti, rozhodl jsi se správně a včas. Odešel jsi v témže měsíci do zahraničí. Postupně přes Rakousko, Jugoslávii a Střední východ jsi se dostal tam, kde se tvořila československá zahraniční armáda a kde byla tehdy jediná fronta. Prodělal jsi s 9. rotou 1. pluku celé francouzské tažení, od Marny až k Středozemnímu moři. Po příchodu do Anglie jsme se oba ocitli ve warwické posádce Moreton Paddox u prvního praporu, téže rotty a dokonce téže čety. Jako Tvůj přímý velitel měl jsem možnost poznat Tě zblízka, jako poctivého, vytrvalého, spolehlivého a službě oddaného poddůstojníka, jenž je solí každé dobré jednotky. Po přezbrojení brigády v tankovou jednotku zúčastnil jsi se s ní, po přistání v Normandii, obléhání Dunkirku. Za statečnost před nepřitelem jsi byl vyznamenán Čs. válečným křížem. Myslím, že i pro Tebe byl nezapomenutelný květnový den v r. 1945, kdy jsi se svou jedinečně vyzbrojenou, vycvičenou a bojem zkušenou jednotkou generála Lišky dorazil do rodného města Prahy, po více než šesti letech. Čekala tam na Tebe Tvoje manželka a do roka Vám přibyl syn Jiří. Po uchwácení moci lidmi s nelidskou tváří, v únoru 1948, jsi se opět rozhodl k novému přesunu dále na západ, do země, kterou jsi tak dobře poznal a pomáhal bránit za války a hlavně, kde svoboda zůstala svobodnou...

Brzy jsi se postavil na vlastní nohy a začal jsi pomáhat i jiným. My v legionářské Obci jsme si velmi cenili Tvou častou, téměř synovskou péči o bratra generála Lišku. Tvoje rodina mu často pomohla rozptýlit pocit osamělosti dlouhého exilu. Víme, že Tvoje rodina v Tobě ztrácí velkou mravní oporu, ale věřím, že Tvůj syn Jiří-George, kterého tak rád mezi sebou starými vojáky vidíme, a jemuž vešla Tvoji zásluhou legionářská tradice jaksi do krve, tuto ztrátu pokud možno nahradí. Vím jak jsi miloval Prahu a ten Šetelíkův akvarel Hradčan, jenž zdobil Tvoji domácnost. Podaří-li se mi jednou vrátit se domů, slibuji Ti, podle staré Halšerovy písničky z počátku první války, že

tam budu "pozdravovat nastokrát, co jsi měl v Praze tolik rád". Zatím sbohem a na shledanou."

Požádali jsme Jirkova bratra, našeho čtenáře p. Františka Šnábla, který byl dlouhá léta pobočníkem generála Václava Vlčka, aby nám poslal další podrobnosti. Napsal nám m. j.:

Jirka se narodil jako nejmladší ze tří synů středostavovské vinohradské rodiny 9. října 1910 v domě č. 109 na tehdejší Jungmanově třídě. Byl to jeden z posledních domů tohoto vzrůstajícího předměstí Prahy. Pak již byla jenom pole, Olšanské hřbitovy a kantorův statek, kam se chodilo pro mléko. Matka nebyla šťastná bydlet tak daleko od středu města. Asi o rok později se naše rodina odstěhovala do domu č. 63 na téže ulici, proti vinohradské tržnici. Zde Jirka začal chodit do obecné školy v Moravské, pak do střední školy na Smetance a po kvartě do obchodní akademie v Reslovce. V druhém ročníku bez vědomí rodišů "zdrhl". Našel si místo u jedné z pražských pojišťoven, kde zůstal až nastoupil mírovou službu. Vyznamenal se ve střelbě a dosáhl hodnosti desátníka. Pak vstoupil

do otcova podniku. Jak to již bývá, každý ze tří chlapců si našel družku životem a jeden po druhém opouštěl hnízdo domova. Také Jirka. Našel si svoji krásnou, štíhlou Emičku; myslím, že to byla jeho první láska. Po krátkém dvoření si ji odvedl k ltáři na staroměstskou radnici, kde v oddávacím sále byl na stěně velký nápis "Krásná jsi, poněvadž věrná jsi". Emička byla a zůstala věrná. Po 15.3.39 bylo každému dítěti jasné, že se anglický ministerský předseda mylí, když si myslí, že se v Mnichově zachránil mír po dobu našeho života. Nejstarší František a nejmladší Jiří odešli do zahraniční armády. Pro středního bratra Viléma, který při odvodu byl ze zdravotních důvodů prohlášen za neschopného vojenské služby, měl zůstat u rodičů. Jiří musel vstoupit na krátký čas do Cizinecké legie, později přesunut do Francie. Prodělal obtížný ústup k Středozemnímu moři a odtamtud do Anglie. Na jaře roku 1943, ač byl již 33-letý, se přihlásil dobrovolně následovat příkladu svých kamarádů Gabčíka a Kubiše. Odešel do výsadkářského kursu pro spolupráci s domácím odbojem v Traighousu ve Skotsku a pak do parašutistického výcvikového střediska v Ringway u Manchesteru. Při posledním seskoku vítr nepředvídaně zesílil. Ve výši asi 30ti metrů padák se obrátil a splaskl. Jirka těžce dopadl na zem. Odvezli jej do nemocnice, kde zjistili, že má obě kyčle zlomené. Po jednom roce se zotavil natolik, že se vrátil ke své jednotce, z které se mezitím stala samostatná tanková brigáda. Prodělal obléhání a kapitulaci Němců v Dunkirku a se svou jednotkou se vrátil do Prahy. Sešel se se svou manželkou, která na něho trpělivě čekala. Po puči se s ní a malým Jiřím znovu octl v Anglii. Jeho Scotts Buttery se stala střediskem čs. exulantů, hlavně býv. příslušníků záp. armád a RAF. Každý nově příchozí měl u něho zajištěný oběd po měsíce, než se uchytil. Syn Jiří je po celé Anglii známý svou sbírkou čs. vyznamenání, řádů a uniforem od I. světové války až do roku 1948. Imperial War Museum si často vypůjčuje jeho exponáty. Nedávno vystavoval část svých sbírek na křižníku HMS Belfast, když kotvil v Londýně. Připravuje další exponát pro výstavu "Resistance" v roce 1984. Jeho články jsou označovány za vynikající.

Jiří Scott-Šnábl v Moreton Paddox v listopadu 1940.

Čs. vojáci v Agde před gen. S. Ingrem 28. října 1939.

Jiří Šnábl jako student v Praze.

Náhrobek v čs. oddělení vojenského hřbitova v Brookwood v Anglii.

ING. OTAKAR HAVELKA

Dokončení z min. čísla. Oslavenec líčí poměry za války takto:

"Pan Petrovský se nechtěl po německé okupaci jako Žid vystavovat případným urážkám a proto si udělal vlastní oplotec koupaliště, kousek proti proudu Sázavy. Během času jsme se dověděli, že ho tam každý týden navštěvuje tajemný Němec, jeho bývalý obchodní přítel z Hamburku, nyní korvetní kapitán Peterson, dozorce strojího průmyslu v Praze. Ten se dověděl, že jsme přáteli Petrovských a tak záhy na jaře 1943 řekl Petrovskému, aby mě varoval: nebude-li něco pro Němce dělat, bude nám muset brát lidi a není vyloučeno, že i stroje nebo celou továrnu dokonce zavou. I když Petersonův vzkaz byl přátelská rada, byla v něm i vážná hrozba. Jak by naši lidé k tomu přišli, aby museli jít do bombardovaného Německa jen proto, že jsme nejednali správně a obezřetně. Zkrátka nebylo vyhnutí a proto jsem se vypravil na bývalé Ministerstvo národní obrany, kam jsem kdysi chodil skoro denně. Peterson byl velký, štíhlý a hezký seveřan a mluvil silným hlasem. Ve své uniformě námořního důstojníka vyhlížel imposantně. Bylo vidět, že nebyl překvapen mou návštěvou. Řekl jsem mu, že jsme vyráběli generátory na dřevo a něco málo obráběli pro námořnictvo a jinak je pracujeme pro potravinový průmysl a pro nemocnice. Také nedlouho před tím jsme dodali ohromný stroj do německých kasáren na Invalidovně. Na to Peterson řekl, že to všechno nic není a že můžeme vyrábět mnohem důležitější věci. Odpověděl jsem, aby se nedivil, že do ničeho nemáme chuti, když víme, že hned po válce máme být vystěhováni. Řekl jsem ro schválně, abych slyšel jeho reakci. A že na to reagovat! Vylít od stolu a skoro zařval: "Kdo Vám takový nesmysl namluvil?" Odpověděl jsem, že jsem byl nedávno náhodou ve společnosti SS-Obergruppenführera XY a ten o tom mluvil jako o hotové věci. Peterson jen mávl rukou a jen řekl: "Neposloucháte takové řeči! Ale já Vám pošlu odborníka, který se o Váš podnik postará."

V továrně jsme byli všichni napjatí, kdo se ukáže. Asi za dva dny se objevil muž středního věku o holi a těžko napařené na jednu nohu. Na klopě měl obvyklý hákový kříž a představitel se jako Willy Masin. Prohlédl si za mého doprovodu továrnu a bylo vidět, že tomu rozumí. A když mi řekl, že ale mnoho našeho zařízení je zastaralé a že potřebujeme nové stroje, můj původní strach a podezření se změnil v naději. Už dávno jsem sám věděl, že potřebujeme mnoho nového zařízení, ale za války nebyla naděje něco dostat, když jsme neměli práci pro Wehrmacht. Proto jsem alespoň s jedním bývalým ředitelem ze Škodovky už dost dlouho připravoval plány na modernizaci celé továrny po válce. Hned jsem se s ním Masinovi vytasil. Líbilo se mu to, ale dodal, že napřed musíme mít zakázky Wehrmachtu a o to se postará. Měli jsme strach, jaké budou jeho požadavky. Ale ukázalo se, že byl vlastně docela skromný a přenechal to na nás. S naší nabídkou byl spokojen a za dva dny začal pracovat. Neměli jsme nikdy volnou kancelář a proto musel sdílet se mnou jednu místnost, což mu vůbec nevadilo. Asi za týden přinesl z Berlína objednávku, která se hlavně hodila pro naši kotlářnu a pro mnoho našich elektrických svářečů. Byly to nadstavby pro ponorky. Různé silné ocelové a železné plechy, vsteli jak ohnuté a zformované, byly přiváženy na vnitřní výstupu konstrukci. Bylo toho tolik, že při zachování naší mírové výroby jsme museli získat dvě další firmy pro spolupráci. V druhé polovině roku 1943 jsme začali přestavovat kotlářnu a přípravnou plechů, ale Masin nic nenamítal, když jsme práci na "ponorkách" odkládali. Naopak opatřil ještě několik moderních soustruhů a také nám pomohl dostat materiál pro výrobu praček pro domácnosti. Tim podporoval naši mírovou výrobu. Jezdil za obchodem v neděli a v noci. Když se v noci vrátil, ráno byl už zas v továrně. Nikoho neobtěžoval a naopak se snažil být přátelský s každým, kdo s ním měl co dělat. Když jsme potřebovali stavební materiál, hned jsme ho dostali. Také lidi jsme dostali bez odkladu. To se ovšem rozklíčlo a bratranec Honza, který měl v pražské společnosti mnoho známých, toho využil a kde komu opatřil u nás práci. Byli jsme sice důležitý podnik pro "válečnou výrobu", ale zatím jsme pořádku nic nevyráběli. Nejdřív jsme čekali na definitivní výkresy, pak na materiál, pak až se bude moci pracovat v přestavěných dílnách a konečně se s prvním kusem čekalo na kolaudační komisi. Tohle se vše táhlo až do léta 1944, když už bylo po invazi do Francie a Němci ustupovali na všech frontách. To dodávalo nám všem naději, že dříve než naše "ponorky" budou na moři, bude po válce. Přiliv nově "zaměstnaných" u nás dosáhl až číslce 680 celkového stavu. V té době už začaly obtíže s dopravou k mořským přístavům a tak se např. stalo, že zásluka do Gdanská už tam nemohla a byla předisponována do Brém. Také Masin teď častěji jezdil do Německa shánět od Wehrmachtu peníze; a tak jsem se jednoho dne dověděl, že Němci zkoušejí atomovou pumu. Pokud jsme se od Masina dověděli o csudu našich výrobků, nebyly nikdy naváženy na ponorky, protože v té době bylo Německo už tak rozbité, že se nové lodě nestavěly. /K tomu dodávám, že když jsem později dělal v Německu restituce, našel jsem v Bremerhafen asi 10 našich výrobků na dvoře vybombardované továrny. Rozavě jako lísky tam ležely a čekaly až je dají do sboru. / Masin na konci války z Prahy včas neodjel jako Peterson a proto ho prý Češi zmlátili a jeden náš bývalý zaměstnanec ho našel v nemocnici v Praze. Pak prý byl s rodinou odsunut do Německa.

Vracím se k tomu, že život je jen náhoda a jak snadno jednání s Němci za okupace mohlo být dle potřeby interpretováno v dobrém či špatném smyslu. Nejlepším příkladem byl sám prezident Hácha. Mně se stalo hned v roce 1940 následující: Český agent-provokatér měl u našeho vrchního úředníka dostal do vězení Gestapa na Karlůvku. Náhodou bratranec Honza měl známého advokáta dr. Tobische z Prahy, kterého Němci pokládali za Němce. Ten se náhodou znal s někým důležitým od Gestapa, kterému vysvětlil, že je to omyl a ten zařídil naše propuštění. Nebyl tedy dr. Tobisch také kolaborant a nebyl můj známý Petrovský také kolaborant, že hostil každý weekend Petersona? A byli všichni Němci nacisty? Peterson přece kryl Žida Petrovského po celou válku! Také ve firmě jsme před Gestapem uchránili vrátěného Voborníka z Karlína, komunistu, který se mně hned po skončení války náležitě "odměnil". Dotyčný býval prý vrátěný na čs. konsulate v Moskvě a tam dostal komunistické školení. V Karlíně byl znám, že patřil mezi tzv. "karlínské kluky", zahaleče, pijáky, nevzdělané a zkrátka k ničemu. To byl ten pravý materiál pro komuni-

stickou stranu. Byl v naší firmě zaměstnan od roku 1943, kdy ho k nám asi dostalo komunistické podzemí, což jsme ovšem nevěděli. Počátkem 1945, kdy už Němcům moc teklo do bot a byli proto dvojnásob opatrní, Masin volalo Gestapo, že je u nás komunist Voborník, zda ho mají zavřít. Řekl jsem Masinovi, že by to bylo spíš škodlivé, že Voborník je slušný člověk, dělá svoje povinnosti vrátěného dobře a o tom, že by byl komunistou nic nevím. Samozřejmě jsem mu neřekl, že Voborník při noční službě poslouchá cizí rozhlas a ráno mně vždy referuje. Masin mávnul rukou a asi Gestapu sdělil, že je vše v pořádku, neb jsme již dál nic neslyšeli.

Když 5. a 6. května bylo Američanům, jejichž předvoj byl u Berouna, zakázáno obsadit Prahu. 8. května konečně dorazili Rusové. Malá jednotka s koňmi obsadila naši továrnu a jeden důstojník si hned odvezl naše soukromé auto, které jsme už nikdy víc neviděli a při dotazu o náhradu, se nám vysmáli. Dne 10. května jsem šel do továrny, abych jí po revoluční přestávce uvedl znovu do chodu. Organizoval jsem úklid po tábořících vojácích a koních na dvoře továrny, když ke mně přispěchal vrátěný Voborník a rozřčeným hlasem se tážal: "Co tu děláte, pane Havelko? Já na to." Což nevidíte, uklízíme, abychom mohli začít pracovat. Správa čs. železnice potřebuje mnoho svářečů na opravu prostřelených lokomotiv. Pojďte nám pomoci." Na to vrátěný: "Pane Havelko, Vy tu už nemáte co poroučeti!" - "Jak to myslíte, pane Voborník?" Pan Voborník byl totiž dost často pod vlivem alkoholu. Pak poznamenal: "Souduzi zaměstnanci mají proti Vám námitky." Já na to: "Tomu nevím, protože Vy sám dobře víte, co jsme všechno dělali a riskovali a i Vás zachránili. Tedy nevím, co za námitky kdo může mít." Bylo mně jasné, že vrátěný se snaží za mne udělat kolaboranta, protože podle Marxe takový majetek jako naše továrna v soukromých rukou je nepřipustné. Nejvíc nás ovšem poškodila ta okolnost, že jsme měli 680 zaměstnanců. V miru jsme mivali 340. Znárodnovací dekret měl pro továrny hranici 500. Tých asi 250 půlů a paniček z Prahy se nám tedy mnohonásobně nevyplatilo.

Po několika dalších větech p. Voborník najednou řekl: "Já Vám to tedy řeknu otevřeně, jako mužský muži. Vy jste kapitalista! A už Vás do továrny nepustíme." V dané situaci na to nebylo odpovědi a proto jsem řekl, že si vezmu aspoň nějaké věci z mé kanceláře. Ale ani tam mě už p. Voborník nepustil. Byl jsem zkrátka z vlastní továrny, kterou naše tří generace budovaly odříkáním a riskováním svého zdraví, v časté lidské síly přemáhající práci a starostech, vyhozen vrátěným, který se tím stal diktátorem v našem podniku.

Věděl jsem, že to tedy znamená konec našeho demokratického svobodného světa a nastolení vlády násilí po sovětském vzoru. A skutečně za několik týdnů jsem dostal předvolání k soudu, aby vysvětlil moji "kolaboraci" s Němci. Tehdy ještě nebyl v platnosti znárodnovací dekret z 28.X. 45 a proto komunisté chtěli za mne udělat kolaboranta, aby mě mohli zavřít a abych jim nestál v cestě. Po několika stáních soudce promluvil k p. Voborníkovi takto: "Vy tu obviňujete p. Havelku z kolaborace, ale vidím, že byste mu vlastně měli dát vyznamenání". Tim to v první instanci skončilo. Ale p. Voborník si nedal pokoje. Komunisté mě znovu obžalovali u Ústředního Národního Výboru. Když jsem se zeptal našeho advokáta, zda by nemohl zakročit proti těmto ničomným obviněním, odpověděl: "Nic nemůžeš ani Ty, ani já dělat. Oba by nás zavřeli". Tehdy už mnoho průmyslníků sedělo ve vězení nebo měli stejné potíže jako já. Tak se to táhlo skoro celý rok. Komunisté mě vzali národní spolehlivost a proto jsem nemohl ani jinde pracovat a moje vlastní továrna mně nic neplatila. Měl jsem někdy pocit, že se nervově zhroutím. Moji zaměstnanci měli každého se mnou mluvit a dokonce i můj bratranec a společník Honza se bál, že se i on dostane do nesnázi. Přesto se našlo několik "spravedlivých", kteří po pravdě vypovídali a tak konečně po jedenácti měsících nervů a zklamání z celé situace mě Ústřední Národní Výbor osvobodil.

V květnu 1946 mě čs. ministerstvo průmyslu a zahraničí poslalo jako strojínského experta znalého angličtiny a němčiny do americké zóny obsazeného Německa provádět restituce a reparace pro Československo. Bratranec Honza se v továrně ještě několik měsíců udržel, ale nakonec také raději odešel. Podrobnosti jsem se nikdy nedověděl, stejně jako nevím, co se stalo s naší továrnou. On to psát nemohl a jiní lidé, kteří sem přišli, nic nevěděli.

Zde končí vyprávění ing. Otty Havelky o těžké době za války a o ještě obtížnější po skončení války. Iidko nadouká, že dobu lépe vyloží, než člověk, který to všechno prožil...

Od poloviny roku 1946 byl ing. Havelka šéfem mise pro restituce a reparace v Mnichově, ale rodinu mu do Německa nepustili. Po únoru 1948 začali k němu přicházet uprchlíci a tím přes své "oficiální postavení" pomáhali, kde mohl. Pak mu dali do kanceláře Jolitu, dr. Hermann, aby ho hlídal. Také gen. konsul v Mnichově, zapařák dr. Sch., byl hlídán jistým dr. Benešem z ministerstva vnitra. Když konečně po bouletém úsilí dostala paní Havelková s dětmi povolení a pas k cestě do Mnichova, přišel v poslední chvíli SNBák a pas jí odebral. Když 29. října přejížděl ing. Havelka čs. hranice, aby v Praze oslavil 18. výročí manželství, byl na hranicích varován, aby se vrátil, protože byl vydán zákaz jeho návratu do Německa. Vrátil se tedy na západoněmecké území bez odkladu a začal se starat o to, aby se jeho manželce s dětmi podařil ilegální přechod na západ. Jednou se jim to nepovedlo a u samých hranic byli uvrženi. Pokus opakovali znovu a v noci na 29. prosince 1948 se jim konečně přechod "přes kopcečky" podařil. Museli jít pěšky sněhem po kolna a v desíti několika hodině lesem, než se dostali na haverskou stranu. Nejmladšího chlapce /s chřípkou/ museli s sebou bratři nést na zádech.

V západní Německo žila celá rodina v uprchlických lágrech v Mnichově, Stuttgartu a Brémách celé dva roky.

než dostali povolení k emigraci do Kanady. Po skandálně ponižujících prohláškách a formalitách se strany kanadských imigračních úředníků přijeli do Kanady pomocí IRO na vánoce 1950. Tehdy vystoupili noví přistěhovalci na nádraží v Torontě a od té chvíle se o ně už nikdo nestaral. Tak ing. Otakar Havelka, 47 let starý čs. podnikatel a průmyslník, byl rád, když dostal místo kreslíka v Maple Leaf Milling Co. v Torontě po pěti letech úsilovného shánění. Tam jsme se setkali - já pracoval jako technik ve výzkumném oddělení a on v inženýrském oddělení. To trvalo asi pět let. Někdy jsme se sešli a vyměnili si informace o současných událostech ve světě a v našem exilu.

V té době jsem se dověděl, že ing. Havelka s jistým úspěchem překlenuje spor mezi pp. Přístupou a Havlíkem na straně jedné a pp. Černem a Peřinou na straně druhé. V záduš šlo o rozdíly v názorech mezi tzv. starými usedlíky a nově přichozími. Byl i jistý čas předsedou místní odbočky čs. národního sdružení. Stal se i předsedou Národní demokratické strany v Torontě v době, kdy se tvořila exilová reprezentace na tomto kontinentu. Po vytvoření Rady svobodného Československa ve Washingtoně takřka vylučně z býv. členů Národní fronty, totiž jen ze stran uznávaných v letech 45-48 čs. komunisty, nepovažoval ing. Havelka za praktické a konstruktivní tomuto faktu odporovat. Považoval spolupráci všech Čechů a Slováků za důležitější než jakékoliv stranické nebo osobní rozdíly a zájmy.

V roce 1956 ing. Havelka přijal místo vrchního inženýra v Prestonu. Během příštích šesti let pracoval na modernizaci výroby filtrů pro auto-průmysl a jeho dva patenty jsou dosud užitečné. V roce 1962 přijal místo šéfinženýra u p. L. Nyslyse v jeho Aircraft Appliances and Equipment Ltd. v Torontě, dnes v Bramalea, Ont. Zde pracoval na filtraci olejů a paliva pro letadla a válečné lodě po dalších 12 let, až do své jednadšedesátky.

Během svého pobytu v Torontě - asi od r. 1962 - byl činný v Kampelice /Czechoslovak Credit Union/ a stal se postupně členem výboru, místopředsedou a v letech 1973-74 předsedou tohoto významného peněžního ústavu. Za jeho předsednictví bylo přestavěno sídlo ústavu na Spadina Rd. Tento fakt sám o sobě přispěl velkou měrou k rozvoji této instituce za posledních 10 let.

V letech 1963-64 se ve funkci sv. Václava exponoval jako smířlivý element mezi dp. J. Jandou a některými larníky. Jako předseda farní rady vnesl do farnosti klid a dobrou vůli, což přineslo ovoce v tom, že mohl být zakoupen pozemek se starou skladištní budovou. Výbor tuto budovu po jeho vedením dal přestavět dle plánů arch. Šalamacha a výsledek je dnešní kostel a hala sv. Václava. Zde měl pak možnost v r. 1964 důstojným způsobem uvítat a pohostit našeho p. kardinála dr. J. Berana na jeho puti po Novém světě.

Ing. Havelka je člověk skromný, který nikdy neoužil po veřejné pozornosti a po pravdě se nikdy necpal na přední místa. Je sebekritický a přímý předovším na sebe. Od mládí dooře zpíval a dooře je pilířem chrámového pěveckého sboru. V mládí byl velkým Sokolem. Také všetranný sportovec-amatér. Vynikal v plavání: o to se zasloužila v Plané nad Lužnicí /u Tábora/ značná mírou prý jistá Běla Kleinová, když mu bylo asi 13 let. Ukázala mu, jak skákat z voru do řeky a pod. / O několik let později byla mládež v Plané notně překvapena, když si Běla Kleinová nevzala dr. Jaroslava Dvořáka, jak se všeobecně očekávalo, ale muže v uniformě italské legiánské s brkem za kloboukem, Prokopa Havlika .. pozdějšího předsedu Masarykova domu v Torontě. /

Ing. Havelka se nikdy netajil tím, že nemá rád komunisty. Jeho zdravý instinkt mu říká, že komunismus je podvod a že je proti přírodním zákonům; proto je odsouzen k zániku. To se však stane teprve tehdy, až lidstvo pochopí, že to je vlastně kletba Boží pro lidskou zpupnost, chřtivost a hrabivost, egoismus a lenost, tj. celkový morální úpadek. Až lidé pochopí, že není nic zadarmo, hlavně ne svoboda; až pochopí, že se zlu musí odpírat a ne mu z chřtivosti, lenosti nebo hlouposti důvěřivosti propadat; až pochopí, že základem lidské společnosti musí zůstat rodina a spořádané manželství neb to je částí těch přírodních zákonů, proti kterým hřešit je sebavražedné; až pochopí, že člověk nebyl stvořen, aby se jen bavil a žil na Welfare, nýbrž aby v pilné a nenáročné práci našel zdraví a štěstí a v pomoci čem méně obdařeným našel vnitřní uspokojení, - pak komunismus zanikne.

Otakar Havelka není zahálčející pensista. Už desátý rok dělá účetnictví v obchodě nejmladšího ze tří synů, pracuje ve dvou zhradách, malá v Torontě a velká na Floridě a píše politické kritiky provinčním i federálním politikům v Kanadě i v USA. A pro vlastní zábavu a pro své už česky namluvící vnoučké píše anglicky svoje paměti a rodinnou kroniku posledních 250ti let.

K významnému životnímu jubileu mu blahopřejeme! MJ

VANCOUVER, B.C.

Se zpožděním přinášíme zprávu o letním táboře 54 našich

uací z Britské Kolumbie u Nobel Lake. Tábor byl první dva týdny v srpnu a počasí přálo účastníkům. Zařízení tábora, chatek, kuchyně a jídelny bylo poměrně jednoduché, ale úsilím všech se drobné potíže vyřešily. Vedoucím tábora byla kvalifikovaná pedagogička, její pomocník absolvent pražského ústavu pro tělesnou výchovu. Oba zkušeni pracovníci dětských táborů připravili pro děti pestrý program. Děti se naučily konat povinnosti, které každému ukládá skautské táboření. Děti byly po celý den "na zaměstnání". K úspěchu letošního tábora bezsporně patří kuchyně, kterou obstarávaly dvě kuchařky. Děti zas jednou ukusily dobrou českou kuchyni se sýrými polívkami, pořádným kusem masa, knedlíkem s omáčkou a domácí mouchníkem. Chutnalo jim a nikdy nic nezbylo. Všem výše zmíněným vedoucím, jakož i jiným, kteří se tábora v té či oné funkci účastnili, patří uznání a dík za jejich dobrovolnou práci a obětavost. Jedným stínem byla řeč dětí. Za 14 dní v Československém táboře se děti naučily mluvit svou mateřštinou, když s nimi po celý rok doma rodiče česky či slovensky nemluví. Byl to již třetí letní dětský tábor pořádaný vancouverskou odbočkou Československého sdružení v Kanadě a opět úspěšný. Dr. Vlastimil Neumann.

Před časem jsme do archívu Sdružení přátel letců dostali tuto fotografii. Věděli jsme jen, že to je čs. perut v rámci RAF, ale nic víc. Od té doby jsme zjistili: je to 310. čs. stíhací perut v roce 1944 na základně Hutton Crunswick, Yorks. Vpředu sedící zleva: F/L Fr. Bernard, S/L a CO Jiří Hartman a F/L F. Fornůsek. Stojící zleva: Emil Boček /žije v Brně/, Jan Svoboda, J. Fröhlich, Laneman a neznámý kan. Čech. Na křídlech sedící zleva: Mir. Churán, Horský, K. Peřina, Viktor Popelka, Pernica, Kravec, Boris Šmíd, Kratochvíl, Boh. Velvarský a Pavel Tauber. Na vrtuli sedí Jaroslav Chmelík. Nejasnost: na vrtuli sedící druhý zprava má být podle některých informací Fred Holzer. A kdo pozná toho kan. Čecha?

VZPOMÍNKA

Před nedáv-
nem jsme v
"Kan. Listech" přinesli snímek pomníku
v Olomouci, který tam stojí na paměť
pilotům-letcům Hanáckého Aeroklubu pa-
dlým v letech 1939-45. Druhým v sezna-
mu uvedeným je František Běhal. Čejko-
va kniha "Zlomená křídla" uvádí ho pod
číslem 93. Sloužil v té době u britské
1. perutí a zřítíl se 11.5.1941 v Sela
Don Parku u Croydonu. Náš čtenář JUDr. Z.
Vykoukal byl přítelem por. let. F. Běhala
a poslal nám tyto další podrobnosti:
Narodil se v březnu 1912 v Želatovicích
u Přerova. Byl ze selského rodu. Od mlá-
dí stavěl aeroplány, vyřezával vrtulky
na gumíčku. Když mu bylo 11 let, koupil si vzduchovku a stre-
foval se šipkami do terče. Středověká studia začal na pře-
rovském gymnasiu, pokračoval na reálce v Brně a maturoval na
reálce v Lipníku nad Bečvou. Chtěl být bankovním úředníkem,
tož si udělal roční abiturientský kurs na obchodní akademii
v Olomouci. Tehdy už dlouho plašil husy a koně na své 500
ccm BSA a byl svou bravurou známý po celém okrese. V Olo-
mouci se přihlásil do Hanáckého Aeroklubu, vedeného dr. Leo-
poldem Pospíšilem. Po absolvování civilního pilotního výcvi-
ku narukoval a byl přijat k letectvu. Měl nesnáze pro svých
190 cm výšky, protože příliš čouhal ze stíhačky. Po skončení
výcviku v Chebu, sloužil jako ppor. noční pilot-stíhač v Hrad-
ci Královém a po okupaci odešel s několika kamarády-letci
i s velitelem letky přes Krakov, Dánsko do Calais ve Francii.
Odtamtud poslal Z. Vykoukalovi do Olomouce pohled s poznám-
kou, zda mu není na obtíž korespondence s "židovským emigran-
tem".../ Odpovídá na voj. hřbitově ve White Leafs v Anglii.

František Běhal
v r. 1932.

SDRUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ Už 120 osob se přihlásilo
za členy našeho Sdružení a pomáhá nám sbírat dokumenty a
fotografie o čs. západních letcích. Nově přihlášení za min.
měsíc: Tomáš Zajíček z Francie, Ota Hora z Ottawy, pí. Eva An-
getterová z USA, M. Petrů z Richmond Hill, Hana Benešová ze
Švýcar, dr. Jiří Kotas z Ottawy a prof. F. A. Toufar ze Španěl.
-Jednatel Svazu letců v Anglii, kpt. let. Karel Pospíchal, nám
poslal pozdrav z dovolené na Baleárských ostrovech. -Čtenář
P. O. nám napsal, že se v Liberci sešel se záp. letcem jménem
Oplakal. -V archívu /a k překopírování/ dočasně máme tyto
publikace: pplk. gšt. Václav Vnuk: "Proti přesile", 183 stran,
kniha vyšla v r. 1942; V. Kubeček: "Nebáli se smrti", 1948, 250
stran, vyšlo v Ostravě; Z. Bidlo a J. Pelnář: "Útěk ze Saganu",
178 stran, 1968. K překopírování jsme dostali také asi 120
článků z čs. tisku o záp. letcích, pokud vyšly kolem r. 1968. -
V "Hlasu revoluce" vyšel nedávno článek "Zahraniční letci
v SNP". Je objektivní. -F. Loucký prý dokončuje v Praze knihu
"Mnozí nedoletěli". Má vyjít před koncem t. roku. -F. Sadil
nám napsal o výročním setkání býv. čs. RAF letců v Londýně.
Znal se mj. s Vlad. Herčíkem, o kterém jsme nedávno psali. -
Dopisem se ozval R. Půda. Uznává důležitost naší práce. -Ja-
kékoliv informace o čs. perutích za války při RAF sbírá jistý
p. J. Pile v Bodmin, Cornwall. -Spisovatel E. Kulka uvítal klad-
né i záporné komentáře k svému článku /z připravované kni-
hy/, v čemž uvádí příklady antisemitizmu mezi čs. záp. letci
za války. Poznamenává, že během svého nuceného pobytu v konc.
táboře Osvětim zažil 26. 12. 44 bombardování am. letadly; tábor
zasažen nebyl, jen žel. uzly v okolí. -Obráz pplk. gšt. letce
Tomáše Vybírala visí nyní na vhodném místě v Národním domě
v Londýně. Urna s popelem je na voj. hřbitově v Brookwood. -
Ve Winnipegu, Man. žije býv. příslušník 311. čs. perutí Kopřiva.
-Kniha T. Richardsova "One man and his dog" byla přeložena
do 28 jazyků. Pojednává o V. Bozděchovi /nar. 1913 v Soběku-
rech u Přestí, zemřel 27.2.1980 v Anglii/ a jeho věrném ala-
vlčákovi Antekovi. Sháníme Bozděchovu knihu "Gentleman sou-
mraku" vyšla 1947. -O. Doležal /paralyzovaný od krku dolů/
nám poslal připomínky k článku o úletu tří Dakot v r. 1950.
Kdo by mu chtěl napsat, může tak učinit na adresu: O. D., Folke-
stone, Etching Hill Hospital, England. -J. S. nám napsal, že
byl "dispatcher" na palubě letounu Halifax, který vzl. Gab-
číka a Kubiše 28. prosince 1941 do vlasti. Pilotem byl kan.
letec Hockey. Šlo o třetí pokus k výsadce. -Podle střízli-
vých odhadů sloužilo u čs. let. jednotek v rámci RAF během 2.
války celkem asi 1.600 osob. Z toho přišlo o život asi 520.
-Karel Gedoš, býv. příslušník 311. čs. perutí, nám z Kal. nap-
sal zajímavé podrobnosti o třech bratřích Lukasových, kteří
pocházeli z Brnička u Zábřeha na Moravě. K. Gedoš nalétal
za války celkem 869 operačních hodin. V tom byl třetí za
Vildem a Irwingem. V Kal. žije také Josef Šimeček. -U 311. čs.
perutě sloužili také kan. občané: Viktor Ševčenko a jeho bratr
Martin. U mechaniků Krutíl z Batavy. -U britské 601. perutě
a později u čs. 312. perutě sloužil Josef Kohout, který žije
v Kingsbury v Austrálii. -Z. H. K. z Anglie nám zapůjčil 7 po-
sledních čísel časopisu "Letu zdar", z let 1947 a 48. Je tam
řada zajímavých článků, včetně nekrologu H. Slípky o Janu Ma-
sarykovi, který byl mezi čs. záp. letci velmi oblíben. -V č.
20/1965 "Let. a kosmonautika" jsme našli zajímavý článek "Češ-
tí a slovenští letci v I. světové válce". Vedle M. R. Štefánika
jsou to: V. Pilát, Jan Štork, B. Starý, S. Šebesta, A. Charvát, J. Hof-
man, A. Jelínek, I. Kadavý, T. Jankovič, V. Kahovec a Vilem Stanov-
ský. -V "Civilním letectví", č. 3/1946 byl zas. článek o havárii
OK-ZDN na letišti Praha-Ruzyně, při které zahynuli 5.3. Karel
Balík, Vojtěch Slezák a Vladimír Parák. Balík létal u Trans-
port Command mezi Kanadou a Anglií; narodil se 25.10.1923
v Plzni. -Letecký kalendář "Canadian Skies" na rok 1984 lze
objednat zasláním \$ 6:95 na adresu: Can. Skies, P.O. Box 984,
Station "B", Ottawa, Ont. KIP 5R1. -Knihy o letcích dodává:
Stewart Aviation, PO Box 7, Cottingham, Market Harborough, LE16
8XL, England. -V Eludovicích žije Josef Vavřík, v Brně: Karel
Stryk /312/, Emil Boček /310/ a mechanici J. Šamšula, F. Živě-
la a Fr. Zajíček. Ve Vsetíně býv. pilot
Josef Stehlík, v Litoměřicích Fr. Chá-
bera. Praze Jar. Dobrovolný a A. Štanc.
-Dareme jsme do archívu dostali tyto
zajímavé knihy: F. Mastný-Štefan "Probi-
jte se!". Dále: Pavel Toufar "Křižovat-
ky vzdušných cest", 286 stran, vyšlo do-
ma 1980; Jaroslav Pacovský "Vzduchoplav-
ci, aviatci a piloti" 228 stran, vyšlo
v Praze 1969. Poslední kniha má podti-
tulek: Kniha o lidských snech, pošetí-
losti a hrdinství.. MJ

Vzpomínáme svých kamarádů, padlých a nezvěstných v měsíci listopadu

Četař Jaroslav Křížek, † 15. XI. 1939,
Francie
Npor. Matěj Padělejš, † 1. XI. 1946,
66 OTU RAF.
Npor. František Hradil, † 5. XI. 1940,
310. čs. stíhací perut.
Npor. Vlad. Zaoral, † 19. XI. 1941,
310. čs. stíhací perut.
Četař František Remes, † 22. XI.
1942, 53 OTU RAF.
Major Evžen Čížek, † 26. XI. 1942,
stýč. důst. F. C. RAF.
Ppor. Jan Doucha, † 7. XI. 1942,
310. čs. stíhací perut.
Vojta Walter Hecht, † 1. XI. 1943,
12 S of TT RAF.
Čet. asp. Julius Šotránko, † 30. XI.
1944, 5 (P) AFU RAF.

Rotmistr Svatopluk Štulc, † 8. XI.
1941, 65 sq. RAF.
Rtm. Stanislav Linka, † 16. XI. 1941,
npor. Jan Parolek, † 16. XI. 1941,
četař Pavel Skutek, † 16. XI. 1941,
čet. Arnošt Václavěk, † 16. XI. 1941,
všichni 311. čs. bombardovací perut.
Rtm. Jaroslav Hlouček, † 18. XI.
1942, 313. čs. stíh. perut.
Ppor. Metoděj Šebela, † 18. XI. 1943,
311. čs. bomb. perut.
Čet. asp. Em. Urban, † 18. XI. 1943,
npor. Alois Vávra, † 18. XI. 1943,
čet. asp. M. Procházka, † 18. XI. 1943,
čet. F. Arnošt Heller, † 18. XI. 1943,
rotný L. Černožorský, † 18. XI. 1943,
rotný Linhart Fajt, † 18. XI. 1943.

Četař Albert Fuksa, † 18. XI. 1943,
rotný Josef Novák, † 18. XI. 1943,
všichni 311. čs. bombardovací perut.
Srtm. Mir. Styblik, † 23. XI. 1943,
npor. Josef Šimandl, † 23. XI. 1943,
četař Hanuš Tomek, † 23. XI. 1943,
četař Petr Brdský-Adolf Oplatka,
† 23. XI. 1943,
čet. asp. R. Krupica,
† 23. XI. 1943,
čet. asp. Ing. P. Fuchs,
† 23. XI. 1943,
všichni 111. OTU
RAF.
Ppor. Otto Smík, †
28. XI. 1944, 127. Sq.
RAF.

Č e s t j e j i c h p a m á t e e !

Mezi letci bylo přátelství zvláštního druhu. Ne jako u po-
zemní armády, kde „všichni jsou v tom“. — U letectva byl
v tom jen některý. A přeci se nezávidělo. Mezi všemi slozky
perutí bylo dokonale přátelství: „Pane Kulich, prosím vás,
koupněte se na to,“ řekl nadporučík desátníkovi. Nebo ještě
častěji: „Františku, heleď, myslím, že by to potřebovalo...“
A František se mohl přetřhnout, protože chtěl, aby jeho ma-
šina byla v pořádku a protože chtěl, aby o jeho masině se ří-
kalo, že je nejlepší na letišti. Za šest let války jsme si zvykli
na myšlenku, že jsme příslušníky nejlepšího letectva světa,
že naše squadrona je nejlepší, nebo druhá nejlepší v grupě, že
naše posádka a naše mašina je nejlepší na letišti a že když io
má tak být musíme dělat to nejlepší čeho jsme schopni.

NEDOŽITÉ OSMDESÁTINY FRANTIŠKA KŘELINY

Jaroslav DRESLER

Když se před patnácti lety připomínaly pětadesátiny básníka a romanopisce Františka Křeliny, lidová demokracie spočítala ve své gratulaci, nadepsané "Jeden z pohřbených zaživa", tři hlavní období Křelinova života: třicet let byl učitelem, devět let komunistickým vězněm, čtyři roky přidavačem na stavbách.

František Křelina se narodil 26. července 1903 v Podhradí u Jičína, byl z chalupnické rodiny a jeho otec byl kameník. Sociální citění měl v krvi, nemusel na spisovatelské brigády mezi lid. Byl mužný typ, nebylo v něm nic bolestivského – ani když se vrátil z komunistického vězení. Jeho jazyk byl pevný a přesný, pohrdal zbytečnými intelektuálními piruetami, měl jadrnou konkrétnost lidové řeči; kdo ho znal, zachovali si vzpomínku na výborného učitele, který měl dvě povolání: žánr mimo školu patřil literatuře.

Žil a psal důsledně, bytelně. Když mu šelba cosí vytkl ve své kritice, Křelina svou práci přepočítal a po letech vydal znovu. Jednu práci tak přepisoval dokonce dvakrát. V české literatuře vzácná úcta ke kritice i k vlastní práci.

Křelina byl za první republiky označen za ruralistu, ale tato nálepka se jen velmi přibližně hodí na menší část jeho próz a románů. Komunistický soud mu síce v roce 1952 připsal k tizi, že prý ve svých prózách propagoval agrárnícké heslo "Venkov jedna rodina", ale u Křeliny vnější tendenci nenacházíme, ani katolickou.

Jeho láska k venkovu, obyčejným lidem, k lidovému katolicismu nevyházela z ideologie, ale "HLASY", Austrálie.

ze zkušenosti, z všedního i svátečního dne. Za okupace se Křelina obračel do minulosti, psal historické romány, volil exotické náměty. Jeho poslední novinka z roku 1969 "Každý své břímě" je prozaická skladba o lidicích na věčný námět sváru dobra a zla. Křelina přesahoval úzké definice literárních příruček.

Byl to rozený lidový vypravěč, také proto, že znal lesk i bídu života po všech stránkách. Už za první republiky nepsal vesnické selanky, nýbrž o chudých lidech, o nezaměstnaných, o výštinutých existencích. Viděl světla i stíny, barvy i vůně, v práci o lidicích spatřovala kritika přibuznost s viděním filmové kamery.

Když byl František Křelina poprvé po roce 1948 a podruhé po roce 1968 vyloučen z české literatury, zůstalo a zůstává po něm prázdné místo. A když v říjnu 1976 zemřel, směla se jeho smrt sotva zaznamenat.

Po únoru 1948 mu komunisté nejprve nadbíhali. Dokud ještě nebylo provedeno do důsledků převrácení pojmů, nemohli ho jednoduše prohlásit za reakcionáře. Byl by se jim hodil pro kolaborantskou katolickou akci, ale Křelina odmítl. Proto ho roku 1951 zatklí a v příštím roce soudili a odsoudili na 12 let jako špióna Vatikánu a Spojených států.

Roku 1967 konstatoval Nejvyšší soud v Praze, že v jednání Františka Křeliny nelze spatřovat trestný čin. Byl plně rehabilitován a konečně začal vydávat své nové práce, které psal jako přidavač na stavbách a pak jako nezávislý spisovatel. Křelinova próza Má přítelkyně Dora, z doby jeho nádeničiny u zedníků, je dělnická literatura, kterou mu komunističtí autoři mohou závidět.

Jako spisovatel měl František Křelina úctu k slovu božímu, k řeči lidí. Proto se mu práce dařila.

ROZVOJ PODNIKÁNÍ ZNAMENÁ ROZVOJ KANADY

Stále více a více podniků vytváří nové pracovní příležitosti po celé Kanadě.

Employment and Immigration Canada vám může pomoci při vytváření pracovních příležitostí, jestliže jste zaměstnavatel a přemýšlíte o tom, jak pomoci sobě i druhým.

Každý se může podílet na jednom ze čtyř programů, které vznikly z původních dvanácti pro usnadnění. The aim of Canada Works, LEAD, Job Corps a Career Access jsou zde, aby co nejrychleji pomohly snížit současnou nezaměstnanost a

vytvořily dlouhodobé pracovní příležitosti.

Tyto programy mají přispět kanadské produktivní kapacitě, prospívat jednotlivým komunitám a poskytnout mladým, zejména tělesně vadným a postiženým práci.

O těchto programech, které zvýhodňují zaměstnavatele, se více dozvíte v místním Canada Employment Centre.

Employment and
Immigration Canada
John Roberts, Minister

Emploi et
Immigration Canada
John Roberts, Ministre

Canada

VZPOMÍNKA

Dne 7. listopadu t.r. tomu bylo už 10 let, co v Československu zemřel dr. ing. Jindřich Steinitz, dobrý člověk, milovník kladrubských lipicánských koní, náruživý myslivec a zkušený kynolog známý po celé Evropě. Narodil se 13. března 1895 v Libějovicích v jižních Čechách, kde jeho otec byl nadlesním Schwarzenberského podléš a jedním z nejznámějších chovatelů krátkosrstých ohařů v tehdejší Rakousku. Když mladému Jindřichovi bylo 12 let získal se svým psem Erikem na svých prvních hledáčkách u Znojma nejvyšší uznání. Ve svých 17ti letech získal se psem Cid I. cenu na hledáčkách Hansa-klubu v Hamburku. Za I. republiky působil dr. Steinitz jako ředitel státního hřebčince v Nových Dvorech u Písku. Přednášel také na tamní vyšší lesnické škole. Studoval plemena, křížení, všeobecný chov a výcvik. Vyvrcholením jeho práce bylo všestranné vítězství na Podhájského Memoriálu se psem Bardem. Přispíval do mnohých odborných časopisů v několika jazycích. Když se po 2. světové válce se stal ředitelem státního hřebčína v Kladrubech nad Labem, ve své odborné činnosti ve prospěch loveckých psů pokračoval. Po událostech v r. 48 byl místa zbaven a předčasně penzionován. Úst jeho památce! MJ

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

Beno Blachut slaví letos 3 výročí: před 70ti lety se narodil, před 50ti lety se rozhodl pro pěveckou dráhu a před 45ti lety prvně stanul na operním jevišti v Olomouci v roli Jeníka. Svého času ho v žebříčku světových tenoristů zařadili hned za Benjamina Gigliho. --Pepa Bican oslavil své "70" dne 25. září t.r. Hrál vedle Vlasty Kopeckého a jeho přezdívka byla "Pan Střelec". --Vltava měla letos nezvykle nízký stav vody. --V Praze se natáčí "Amadeus" v koprodukcii Státního filmu a Miloše Formana. --"Večerní Praha" se nedávno dožadovala rázné policejní akce proti vzrůstajícímu počtu žebráků. --Čs. tisk se věnuje v poslední době t.zv. kanadským problémům: píše o nesnázích Dome Petroleum v Albertě a viní z nich USA. Jiná reportáž popisuje operaci kanadské akciové společnosti nazvané Sjednocená nebeská tělesa, která prý prodává stavební parcely na Měsíci a pronajímá lovecké oblasti na planetách Mars a Venuše. --Tisk odhadl, že se letos přistěhovalo do Prahy na 18.000 cikánů. --Slávia oslavila letos 90. výročí založení. --V r. 84 se pojede v Brně Velká cena ČSSR v silničním závodě motocyklů. --V kině Slávia na Vinohradech dávají staré filmy s Vlastou Buriánem a Járrou Kohoutem. Je nabito. --Klub motoristů VETERÁN má dnes na 300 členů; čestnou předsedkyní je býv. autozávodnice Eliška Junková. --V ČSSR je dnes 3.449 kat. kněží, dalším 500 nedala vláda povolení k vykonávání kněžského povolání. --Za rozšiřování náboženské literatury byl na Slovensku uvězněn J. Činčara. Jeho bratr je čs. leteckým attaché v Moskvě v hodnosti generál-majora let. --20.8. demonstrovalo asi 60 mladých lidí v Písku proti kom. režimu. --Poštovné pro dopisy a pohlednice na západ bylo zvýšeno až o 50 procent. --Známy fotbalový internacionál Honza Říha dostal povolení k cestě do USA. --Z Uničova u Lomnice n.P. vyvážejí do celého světa stany. --Plánují se TV programy proti V. Škutinovi, Janu Benešovi a J. Škvoreckému. --Velkou pardubickou vyhrál po třetí za sebou kladrubský Sagar s Pavlem Liebichem v sedle. Trať byla bahnitá po několikadenních deštích. --"Tribuna" věnovala v červenci velkou pozornost exulantovi a býv. předsedovi Dokumentární komise K-231 O. Rambouskovi, v pěti člancích z pera Fr. Vrbeckého.

IN MEMORIAM

V nemocnici ve Windsoru, NSW v Austrálii zemřel 14. září t.r. býv. příslušník I. samostatné čs. obrněné brigády ve Velké Británii, Julius Štětina, 76.

Narodil se 15. října 1906 v Krakově v Polsku z českých rodičů. Jeho otec tam byl přechodně zaměstnán svou českou firmou. Po obsazení vlasti Němci odešel Julius do Polska a po jeho pádu byl zajat Rudou armádou. Po několikaměsíční internaci mohl odjet na Střední východ a připojit se k čs. vojsku. Bojoval u Bengházi a u Tobruku. Přežil obléhání tobrucké pevnosti Němci a byl vyznamenán za statečnost. Byl pak přesunut do Anglie, kde byl zařazen do čs. obrněné brigády za velení gen. A. Lišky. S ní byl nasazen u Dunkirku a odtud se vracel do vlasti. Tam se šťastně sešel se svou ženou Růženkou, dětmi, rodiči a příbuznými. Na vítěznou přehlídku v Praze nikdy nezapomněl.

Br. Julius Štětina byl skromný člověk, který našemu národu vždy dělal jen čest. Měl celou řadu válečných vyznamenání - československých, francouzských a britských. Mezi býv. čs. vojáky v Austrálii byl velmi oblíben a nesl hrdý titul "Krysa Tobruku". Po jeho boku mu věrně stála po celých 33 let exilu jeho manželka Růžena, které vyslovujeme naši upřímnou soustrast.

Julius Štětina s chotí Růženou v Praze v červnu r. 1945.

JEDNOU VĚTOU

Ivan Sviták vydal studii "Marriage of Reason?", týkající čs.-sovětské smlouvy z prosince 1943. -- Msgr. Ludvík Němec oslavil "70". -- V N. Jersey, USA, žije býv. čs. diplomat Vratislav Pěchota. -- V Surrey, UK, žije býv. příslušník čs. záp. armády Fred Poláček-Pollard. -- Mezinárodní konference a Festival čs. hudby bude v San Diegu, CA od 29.3. do 8.4.84. Ko-ordinátorem je prof. Jaroslav Mrázek. -- Býv. čs. boxer Jan Pošva/Švýcarsko/ navštívil New York. -- "Hlasatel" v Chicagu vydal krásné zvláštní číslo k 28. X. v několika barvách. Pomáhal na něm i Jan Kuncíř. -- V Besancon ve Francii se dočasně usadil Tomáš Zajáček. -- V Hejl oslavil "50". -- V Belfastu zemřel známý podnikatel Josef Mládek. /Vzpomínáte na firmu Fejfar-Mládek?/ -- V Santa-Lucia di Moriani na Korsice prosperuje česko-rakouský klub AROSA. -- Kat. česká klubovní budova v Dallas, TX. je v č. 4930 Military Parkway. -- S. Bertone napsal pro "Hlasatel" podnětný článek "O politické únosnosti". -- H. Pavlovitz napsal něm. knihu "Atentát na Heydricha". Autor byl krim. komisařem Gestapa v Praze v 42.

Hrádci Sparty těsně před 2. světovou válkou: zleva-Kolský, Zástěra, Vejvoda, Říha, Ludl, Šmejkal, Zmatlík, Košťálek, Senecský, Kouček a Horák. Hvězdičkou označený Říha je jako turista v USA. /Až do r. 1937 hrál za SK Písek./

Osobní půjčky na nejnižší úrokovou míru
Speciální vklady - Šeková služba

KAMPELIČKA

CZECHOSLOVAK TORONTO
CREDIT UNION LTD.

740 SPADINA AVENUE • TORONTO
ONTARIO M5S 2J2

Telephone: 925-0557

Ořední hodiny: V pondělí a v pátek od 10 do 7 hod.
Úterý, středa, čtvrtek, 10 do 5 hod.

HUMOR

PACIENT BYL odeslán na léčení, protože za sebou tahal na provázku kartáč, který láskyplně oslovoval. Fíňko a občas se s ním zastavil na rohu ulice, aby mu dopřál úlevu a odpočinek. Po dlouhodobé léčbě dospěl nemocný k poznání, že jde o obyčejný kartáč a trval na tom přes všechny základné otázky psychiatrů, kteří ho podezírali, že svůj příznak zastírá, aby byl propuštěn domů. Za den po propuštění ho potkal psychiatr, jak znovu táhne po ulici kartáč. Když nemocný lékaře uviděl, strčil rychle kartáč do kapsy a zahnul za roh. Jakmile měl pocit, že už ho není vidět, položil kartáč jemně na zem, zatáhl za provázek a pravil: „Tak jdeme, Fíňko, už je pryč.“

WINZE'S
MEAT MARKET

ILJA ŠANDA

Čerstvé domácí a evropské uzeniny.

307 Roncesvalles Ave., Toronto.
Tel.: 533-5165

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

V létě jsme p. vydavateli P. Paškovi gratulovali k jeho 60. narozeninám. Ny-ní mu tiskářský šotek ve "Vid. Svob. Listech" gratuloval k 80. -- Před dvěma roky-28.11.81-zemřel v Anglii novinář Rudolf Kopecký, významný účastník 2. a 3. odboje. -- Došlé pozdravy: Přemysl a Jiřinka Tůmovi/L. Angeles/ z Izraele, Jan Chyminec a Pavel Štěpán z Latiny /Itálie/.

Jar. Kučera z kliniky v Tegernsee, NSR, pí Marie Hodková z Maine, USA, pí Hana Benešová /Curych/ z Jugoslávie, K. Herman s přáteli z Melbourne, Václav Korda /USA/ z Korziky, Jožka a Anička Pejscarovi/Kal./ z Minitonas, Man., J. Josten /Londýn/ z Lucemburska, A. Dolinay/USA/ z Athén s paní, Karel V. Vít z Pacific Grove, Ca., Schebellovi /Švýcarsko/ z Jugoslávie, Jan Polínek s paní Ingrid/Švýcarsko/ z Rakouska, J. Pánek /Holandsko/ z Belgie. Všem srdečný dík! -- Hledá se MUDr. Bedřich Šalanský, jeho sestra Marie. Také Milada Fialová-Brandejská /syn v Torontě?/. -- Míla Pachnerová nám poslala kopii své "Ódy na Stalínův pomník", kterou napsala v Kalifornii v červnu 1967. -- Skaut Emil Štembera nám zapůjčil zajímavou dokumentaci z návštěvy reprezentanta SN Jiřího Janečka v Šanghaji v r. 1947. -- Božena Sedláková ze Švýcarska, Bohuš Tobyška ze Španělska a dr. S. Hofírek z Austrálie se sešli v Římě 4. října t.r. a ustavili přípravný výbor Demokratické Unie Čechů a Slováků. -- 23.10. se konala I. národní pouť k Panně Marii v Exilu v Lisle, IL, USA, i za účasti krajanů z Hamiltonu. -- Petr Pastrňák, Lídeng. 5, 10 70 Wien, Austria, vydal nový katalog desek a knih na skladě. -- Jan Filípek má úspěchy v hotelovém pohostinství v Kalifornii. -- V NSR stále existuje čs. strážní jednotka v rámci US armády. -- Dr. Ján Mlynárik, známý slovenský historik, se usadil ve Waldkraiburgu v NSR. -- Básnička Jiřina Fuchsová se v Kal. dožila "40". -- Jar. Nový se z Řecka přesunul do Říma, kde čeká na USA. -- Zdrav. sestra Slávka Bittmanová, v Anglii od r. 1968, hledá sponzora v USA. -- Básník Jaroslavský-Vágnér oslavil "70". -- V Austrálii zemřel záp. voják Václav Zahálka. -- Vlad. Krajina a L. Drobílková jménem Čs. strany nár. socialistické ve svob. světě vydali prohlášení k 28. X., adresované domovu i exilu. -- Eugen Hoffmann z Dietikon ve Švýcarsku nám poslal kopii "Dotazu na Radu", v němž rozebírá některé body vyhlášení Rady k 15. výročí sovětské agrese. -- Manželé Zdena a Eda Skotákoví se synem se přesunuli úspěšně z Kansasu do Portlandu, Oregon. -- Na dotaz sdělujeme, že adresa exilového novináře F. Váni je: 1 Knutsford St., Balwyn, Vic. 3103, Australia. -- Prof. A. Karlovský byl přizván ke spolupráci na novém vydání almanachu "Kdo je kdo v erbovnictví". -- Kapitán Karel Černý, býv. velitel čs. strážní jednotky, žije v Norimberku. -- Nár. Rada žen svob. ČSR protestovala proti návrhu, aby olymp. oheň v L.A. zapálil Emil Zátopek, protože není ani českým patriotem, ani hrdinou. Podle majora Frolika byl vždy agentem STB. -- Mil. Brouček vydal v NY knihu "Čs. tragédie plus 20 let", 536 stran, cena US \$25. -- V Lavrionu v Řecku je dnes 25 osob z ČSSR, 30 z Polska, 35 z Maďarska a asi 50 komunistů z Turecka, kteří si vyzdobili baráky obrazy Lenina a Stalina. -- Service EL, Postfach 70 01 03, 6000 Frankfurt/M. 1, posílá výhodně čerstvé ovoce do ČSSR. Vyžádejte si cenník. -- Jan Kuncíř napsal do "Hlasatele" břitký článek "Z pohádky do pohádky"; žádá, aby USA odvolaly ujednání v Jaltě. -- 1.11. položili naši veteráni v Paříži věnec u pomníku čs. padlých. -- Nár. Rada žen svob. ČSR uspořádala i letos akci vánočních pohlednic. Adresa: P.O. Box 121, Newark, NJ 07101 USA. -- Lucie Škutínová si vzala čs. tenistu Jiřího Granátu. Blahopřejem! -- V NY zemřel Pavel Steindler. -- Dr. Vlad. Dostál, býv. rezident Toronto, žije v Elmhurst, NY. -- Na srdeční infarkt zemřel v NSR náhle Jiří Lederer. Ve Švýcarsku stejně náhle Jan Vinař a Ota Hromádka, autor knihy "Jak se kalila voda". -- Klasický kytarista Jiří Svoboda měl úspěch v San Diegu, CA. -- V Redwood City, CA, žije J. J. Jaroš. -- V Argentině zemřel dr. Milan Slavík, který pocházel z Trenčína. -- Dr. Mojmir Povolný se vrátil z cesty do Číny, kam vedl skupinu amerických studentů.